

Fakta om fordelsuddannelser

Fordelsuddannelser er uddannelser, hvor der især kommer til at mangle faglærte i fremtiden. Fordelen ved fordelsuddannelserne er, at uddannelserne er et attraktivt førstevalg for unge og voksne, der ønsker en erhvervsuddannelse. Det kommunikeres ud til arbejdsgiverne og eleverne, at der forventes efterspørgsel på arbejdskraft inden for fordelsuddannelsernes beskæftigelsesområder og elever stilles i udsigt, at der er stor sandsynlighed for, at de inden for tre måneder efter, at de har kvalificeret sig til at påbegynde hovedforløbet, kan få praktikplads i en virksomhed.

Endvidere er fordelen, at arbejdsgiverne, der tegner uddannelsesaftaler med elever på fordelsuddannelserne, kan opnå en ekstra økonomisk bonus. Målet er dermed, at unge og voksne, der står og skal vælge en erhvervsuddannelse, i særlig grad vil vælge fordelsuddannelserne.

I 2017 er der udpeget 33 fordelsuddannelser. Det svarer både i antal uddannelser og elevvolumen til ca. en tredjedel af de i alt 104 erhvervsuddannelser. Størstedelen af fordelsuddannelserne er tekniske erhvervsuddannelser målrettet fremstillings- og fødevarerindustrien, byggeriet og servicefag.

På baggrund af dialog med de relevante brancheorganisationer har ministeren besluttet også at udpege farmakonom- og erhvervsfiskeruddannelsen til fordelsuddannelser, så der i alt er 35 fordelsuddannelser i 2017.

I 2018 er de samme 33 erhvervsuddannelser udpeget, men fra 2018 er også grafisk tekniker-, togklargørings- og kranføreruddannelsen tilføjet til listen over fordelsuddannelser. Arbejdsgiver har valgt ikke at ansøge om at udpege farmakonomuddannelsen til fordelsuddannelse i 2018. Erhvervsfiskeruddannelsen anvender i 2018 fordelskonceptet, men indgår ikke i den økonomiske bonusordning. Det betyder, at der i 2018 er i alt 36 fordelsuddannelser.

Udpegning af fordelsuddannelser

Fordelsuddannelserne udpeges i dialog med de faglige udvalg og efter ansøgning fra arbejdsgivernes brancheorganisationer. Brancheorganisationerne har begrundet deres ansøgninger om fordelsuddannelserne for

2017 og 2018 med mangel på arbejdskraft fremover i forhold til den nuværende tilgang til uddannelserne samt vanskeligheder med at skaffe et tilstrækkeligt antal elever, og endelig at uddannelserne vurderes at kunne leve op til kriterierne for at være en fordelsuddannelse i bonusåret

For at en uddannelse kan være fordelsuddannelse og udløse en bonus for det pågældende bonusår, skal følgende kriterier inden for det seneste bonusår være opfyldt:

1. Der er frit optag til uddannelsen.
2. Andelen af uddannelsesaktive elever, som har kvalificeret sig til at påbegynde hovedforløbet på fordelsuddannelsen, og som efter tre måneder ikke har indgået en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver, må ikke overstige 10 pct. i bonusåret (for farmakonom- og erhvervsfiskeruddannelsen gælder det, at minimum 90 pct. af de elever, der optages, skal have en uddannelsesaftale ved påbegyndelse af uddannelsen).
3. Omfanget af skolepraktik må ikke overstige 15 pct. på den enkelte fordelsuddannelse set over et år.

Oprettelse af praktikpladser

Der er ikke formelle krav om oprettelse af et bestemt antal praktikpladser til de organisationer, der har ansøgt om, at en uddannelse på deres område bliver fordelsuddannelse. Af trepartsaftalen fremgår det imidlertid at:

”Virksomhederne skal bestræbe sig på at tilbyde eleven en uddannelsesaftale senest tre måneder efter grundforløbets afslutning gerne efter formidling fra skolen hhv. praktikcentret og evt. understøttet af det lokale uddannelsesudvalg.”

Virksomheder, som repræsenteres af de brancheorganisationer, mv. som har ansøgt om udpegning af fordelsuddannelser, har dermed kollektivt tilkendegivet en forpligtelse til at oprette praktikpladser til de elever, der har gennemført 2. del af grundforløbet på fordelsuddannelsen i 2017/2018 eller de elever, der på farmakonom- og erhvervsfiskeruddannelsen er påbegyndt uddannelserne i 2017.

Hvis det ved opgørelsen i sommeren 2018/2019 viser sig, at virksomhederne ikke oprettede et tilstrækkeligt antal praktikpladser, eller at for mange elever var i skolepraktik i forhold til de ovennævnte kriterier, udbetales der ikke fordelsuddannelsesbonus for elever på den pågældende uddannelse til virksomhederne.

Økonomisk bonus til virksomheder

Af lov nr. 706, § 15 g, stk. 5 fremgår det, at ”Bonus pr. praktikårselev beregnes forholdsmæssigt af en pulje på 20 mio. kr., som divideres med

det samlede antal bonusudløsende praktikårselever i bonusåret. Bonus kan maksimalt udgøre 5.000 kr. pr. praktikårselev.”

Bonussen udbetales på baggrund af antallet af uddannelsesaftaler (praktikpladser) hvert år målt i praktikårselever. En aftale af 12 måneders varighed svarer til en praktikårselev, hvilket betyder, at en aftale på 6 måneder svarer til ½ praktikårselev. Delaftaler indgår ikke i beregningen af praktikårselever.

Det er kun uddannelsesaftaler med påbegyndelsesdato (startdato) i bonusåret, der indgår i beregningen af praktikårselever, der kan udløse bonus. For at en given uddannelsesaftale dermed tæller med i bonussen for 2017, skal aftalens startdato være i 2017 (den dag eleven starter i praktik, skal være i 2017). Uddannelsesaftaler med en startdato før 1. januar 2017 indgår således ikke ved beregningen. Det er desuden kun kalenderdage i 2017, der indgår i beregningen af praktikårselever, der kan udløse bonus.

Når det i året efter bonusåret er opgjort, hvilke uddannelser der lever op til fordelsuddannelseskravene, opgøres det, hvor mange praktikårselever der berettiger virksomhederne til bonus. Da den samlede pulje er på 20 mio. kr., betyder det, at hvis antallet af praktikårselever overstiger 4.000 praktikårselever et år, nedsættes bonussen tilsvarende.

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) udbetaler tilskuddet umiddelbart efter, at opgørelsen er foretaget, hvilket forventes at være medio året efter bonusåret. For 2017 vil det betyde, at bonus for fordelsuddannelserne forventeligt udbetales medio 2018.

Elever på fordelsuddannelserne og skolepraktik

En elev i en fordelsuddannelse, som efter grundforløbets afslutning ikke har eller har haft en uddannelsesaftale, skal ligesom elever i uddannelser, som ikke er fordelsuddannelser, have tilbud om skolepraktik ved elevens afslutning af grundforløbet, såfremt der udbydes skolepraktik på uddannelsen.

Praktikpladssøgende elever, som afslutter deres grundforløb i fordelsuddannelser i 2017 eller 2018 kan dog vente med at tage imod tilbuddet om skolepraktik i op til tre måneder efter grundforløbets afslutning. Grundforløbets afslutning er dagen, hvor der er grundlag for at udstede grundforløbsbevis til eleven. Vælger eleven at tage imod tilbuddet, kan undervisning i skolepraktik påbegyndes i perioden fra en måned efter grundforløbets afslutning og indtil senest tre måneder efter grundforløbets afslutning